

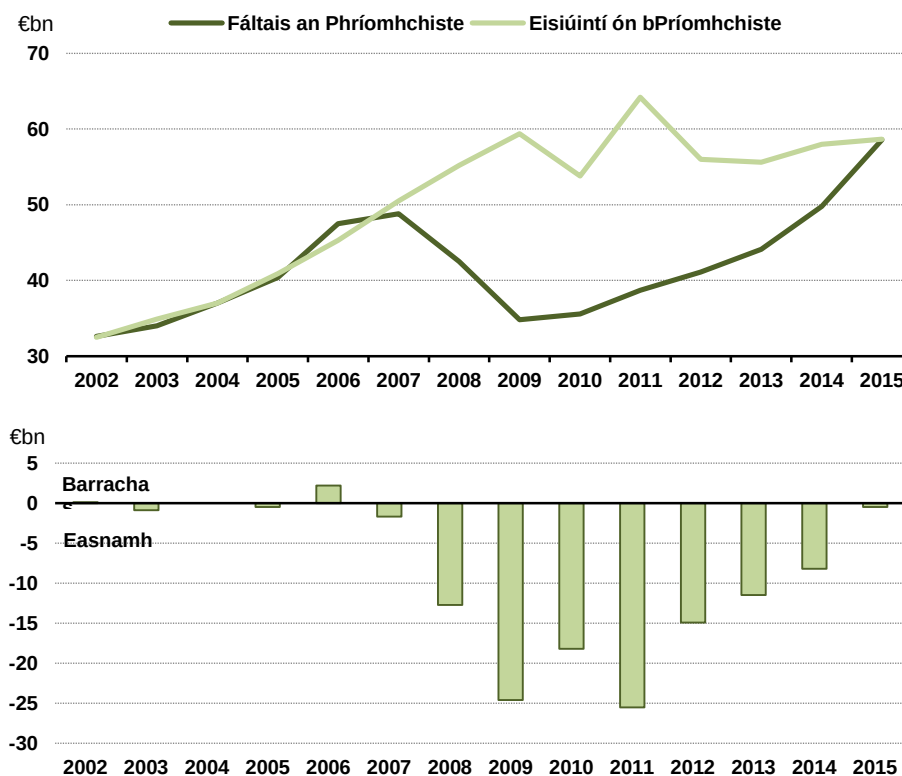
1 Toradh Airgeadais an Státchiste do 2015

- 1.1** Íoctar gach ioncam de chuid an Stáit isteach i bPríomhchiste an Státchiste mura socraítear a mhalairt de réir dlí.¹ Áirítear le fáiltais an Phríomhchiste ioncam ó cháin agus fáiltais iasachtaí a rinne Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN) thar ceann an Stáit. Úsáidtear eisiúintí ón bPríomhchiste go príomha chun caiteachas ar sheirbhísí Stáit a mhaoiniú agus chun fónamh a dhéanamh ar an bhfiachas náisiúnta.
- 1.2** Sna Cuntais Airgeadais bhliantúla, cuirtear i láthair na fáiltais isteach sa Phríomhchiste agus na heisiúintí amach, mar aon le sonraí a bhaineann le hiasachtaí GBCN agus faisnéis ar dhliteanais agus ar shócmhainní áirithe den Stát. Sa tuarascáil seo, déantar achoimre ar na hidirbhearta ar an bPríomhchiste agus leagtar béim inti ar roinnt príomhthreochtaí. Ós rud é nach gcuimsítear clár comhardaithe sna Cuntais Airgeadais, leagtar amach freisin an staid achomair i ndáil le príomhshócmhainní agus príomhdhliteanais ag deireadh na bliana.

Easnamh an Státchiste

- 1.3** Gan iasachtaí a chur san áireamh, leagtar amach i bhFíor 1.1 an ghluaiseacht i bhfáiltais agus in eisiúintí Príomhchiste sa tréimhse idir 2002 agus 2015 agus an barrachas nó an t-easnamh i gcás gach ceann de na blianta sin. Ba é €64 mhilliún an t-easnamh in 2015. Easnamh €8.2 billiún a bhí ann in 2014.

Fíor 1.1 Fáiltais agus eisiúintí Príomhchiste agus barrachas/easnamh, 2002 go 2015



¹ Áirítear le samplaí d'ioncam an Stáit, nach n-íoctar go díreach isteach sa Phríomhchiste, fáiltais ó Árachas Sóisialach Pá-Choibhneasa a n-íoctar iad sa Chiste Árachais Shóisialaigh agus fáiltais ó mhótarcháin a n-íoctar iad isteach sa Chiste Rialtais Áitiúil.

Fíor 1.2 Comhdhéanamh na bhfáltais agus na n-eisiúintí Príomhchiste, 2011 go 2015^a

Fáltais	2011	2012	2013	2014	2015
	€m	€m	€m	€m	€m
<i>Fáltais reatha</i>					
Ioncam cánach	34,027	36,646	37,806	41,282	45,601
Aistriú ón gCiste Rialtais Áitiúil	–	–	–	520	481
Ioncaim reatha eile ^b	2,520	2,765	2,676	2,446	3,035
<i>Fáltais chaipitil</i>					
Iasachtaí/airleacain a aisíocadh ^c	986	1,077	1,098	4,987	5,402
Aistarraingt ón gCúlchiste Náisiúnta Pinsean	1,018	–	–	–	–
Bearta cobhsaithe baincéireachta	–	–	2,311	–	3,682
Díol ceadúnas d'fhóin phóca	–	450	60	–	–
Fáltais ó cheadúnas an Chranchnhuir Náisiúnta	–	–	–	405	–
Diúscairt scairchaipiteal Aer Lingus	–	–	–	–	335
Fáltais chaipitil eile	116	150	113	131	106
Iomlán na bhfáltais	38,667	41,088	44,064	49,771	58,642
<i>Saincheisteanna</i>					
Eisiúintí do chaiteachas a vótáladh	45,711	44,950	43,072	42,224	42,863
Fónamh ar an bhfiachas náisiúnta	4,736	5,823	7,459	7,579	7,107
Ranníocaíocht le buiséad an AE	1,350	1,393	1,726	1,685	1,952
Coimisiún an Oireachtais	130	105	101	101	106
Iasachtaí/airleacain ^c	1,199	1,485	1,444	4,929	5,207
Bearta cobhsaithe baincéireachta	10,653	1,325	1,060	100	30
Ciste Comhar Creidmheasa	–	250	–	–	–
Ranníocaíocht chaipitiúil le hUisce Éireann	–	–	–	407	–
Scairchaipitil a fuarthas in Uisce Éireann	–	–	–	–	54
Aistriú na bhfáltais ón gCáin Mhaoine Áitiúil chuig an gCiste Rialtais	–	–	–	484	461
Ranníocaíocht chaipitiúil leis an Sásra Cobhsaíochta Eorpach	–	510	510	255	–
Íocaíocht a bhaineann le clár na margaí urrús	–	–	–	31	–
Íocaíochtaí leis an Roinn Coimirce Sóisialaí i leith phinsin Waterford Crystal	–	–	–	–	43
Eisiúintí le Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann	–	–	–	–	335
Íocaíochtaí le húdarais áitiúla chun iasacht na Gníomhaireachta	–	–	–	–	427
Íocaíochtaí eile	406	139	195	165	121
Líon iomlán na n-eisiúintí	64,185	55,980	55,567	57,960	58,706
Easnamh don bhliain	25,518	14,892	11,503	8,189	64

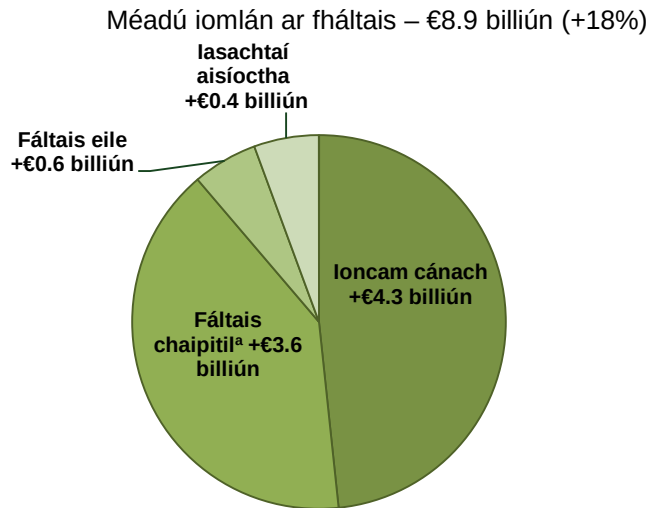
Foinse: Cuntais Airgeadais 2011 go 2015

- Nótaí:
- a Déantar comhdhlúthú ar idirbhearta den Chuntas Státhchiste agus den Chuntas Fuascailte Seirbhísí Caipitiúla. Is í Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta a dhéanann cothabháil ar an gcuntas deiridh sin chun fónamh a dhéanamh ar an bhfiachas náisiúnta agus ar idirbhearta de ghnáthchineál baincéireachta.
 - b Cuimsítear ann gné reatha na bhfáltais ó bhearta cobhsaithe baincéireachta.
 - c Féach Iarscríbhinn A chun tuilleadh sonraí a fháil.

Fáltais an Phríomhchiste

- 1.4** Ba é €58.6 billiún líon iomlán na bhfáltais a íocadh isteach sa Phríomhchiste in 2015. Ba mhéadú €8.9 billiún (18%) é sin i gcomparáid le fáltais 2014. Léirítear na príomhnithe is cúis leis an méadú i bhFíor 1.3.

Fíor 1.3 Méaduithe ar fháltais Státhchiste idir 2014 agus 2015



Foinse: Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Nóta: a Méadú ar fháltais chaipitil gan iasachtaí aisíoctha á gcur san áireamh.

- 1.5** Bhí an t-ioncam cánach iomlán in 2015 €4.3 billiún ní b'airde ná mar a bhí in 2014. Méaduithe €2.3 billiún nó 49% ar fháltais ó cháin chorparáide, €1.2 billiún nó 7% ar fháltais ó cháin ioncaim, agus €790 milliún nó 7% ar fháltais ó CBL ba chúis leis sin den chuid ba mhó.

- 1.6** Ba é €3.5 billiún líon iomlán na n-ioncam neamhchánach reatha sa Phríomhchiste in 2015. I measc na ngnéithe suntasacha, áirítear iad seo a leanas

- €1.7 billiún in ioncam barrachais an Bhainc Ceannais a tháinig chun cinn in 2014 agus a íocadh isteach sa Phríomhchiste in 2015. Tháinig an leibhéal ard fáltais ó 2014 chun cinn de bharr ioncam Bainc Ceannais breise a bhain le bearta cobhsaithe baincéireachta.
- €551 mhilliún (€475 mhilliún in 2014) i ndíbhinne ó scairsheilbh an Stáit i raon comhlachtaí. Ba iad BSL (€259 milliún), Ervia (€151 mhilliún) agus AIB (€102 mhilliún) a d'íoc na díbhinní ba mhó.¹
- €481 mhilliún a íocadh leis an Státhchiste ón gCiste Rialtais Áitiúil, mar a fhoráiltear san Acht um Athchóiriú Rialtais Áitiúil, 1998.²
- €191 mhilliún in ús a fuarthas ar nótaí caipitil teagmhasacha atá sna bainc.
- €254 mhilliún i bhfáltais Státhchiste bhreise a bhailigh na ranna agus a ghéill siad don Phríomhchiste.³
- €76 mhilliún ó institiúidí creidmheasa i leith táillí faoin scéim um Rátháíocht Dlíteanas Incháilithe. Ba laghdú é sin ar €179 milliún in 2014 de bharr dhúnadh na scéime le haghaidh dliteanais nua i rith 2013.

1 I ndeireadh 2015, tiontaíodh 61% de scaireanna tosaíochta AIB a bhí i seilbh an Stáit ó 2009 ina ngnáthscaireanna.

Fuasclaíodh an 39% eile as ar eascair fáltais caipitil. Rinneadh gach díbhinn fhabhráithe ar thiontú agus ar fhuascailt na scaireanna a íoc leis an Rialtas faoi dheireadh na bliana 2015.

2 San Acht um Athchóiriú Rialtais Áitiúil, 1998, (arna leasú) déantar foráil d'aistriú suas le €540 milliún ón gCiste Rialtais Áitiúil chuig an Státhchiste, ar iarratas ón Aire Airgeadais, an 31 Nollaig 2015 nó roimhe sin.

3 Ghéill na Ranna €8 milliún eile i bhfáltais Státhchiste bhreise.

- 1.7** Ba de bharr idirbhearta de chineál aonuaire an méadú ar fháltais chaipitil den chuid ba mhó. Áirítear iad seo a leanas i measc na bhfáltais caipitil suntasach in 2015
- €1.63 billiún a bhain le roinnt de na fáltais ó dhíol scaireanna tosaíochta Bhanc na hÉireann in 2013 a aistriú ó Chiste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann.
 - €1.54 billiún ó fháltais fhuascailt pháirteach scaireanna tosaíochta AIB a bhí ag an Stát.¹
 - €411 mhilliún, lena n-áirítear préimh ar an luach eisiúna, ón athcheannach a rinne Permanent TSB ar nótaí caipitil teagmhasacha a bhí i seilbh an Stáit. Ina theannta sin, laghdaigh an Stát a scairsheilbh in Permanent TSB ó 99.2% go 74.9%, agus fuarthas €97 milliún i bhfáltais.
 - €335 mhilliún i bhfáltais ó dhiúscairt scairsheilbh an Rialtais in Aer Lingus. I nDeireadh Fómhair 2015, cheadaigh Dáil Éireann aistriú na bhfáltais ón bPríomhchiste chuig an gCiste Nascachta, fophunann de Chiste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann (CISE).

Eisiúintí ón bPríomhchiste

- 1.8** Ba é €58.7 billiún líon iomlán na n-eisiúintí ón bPríomhchiste in 2015, méadú €746 mhilliún, nó 1%, i gcomparáid le 2014. I measc na ngnéithe suntasacha, áirítear iad seo a leanas
- Bhí méadú 1.5% ar eisiúintí ón gCiste le haghaidh seirbhísí a vótáladh i gcomparáid le 2014.
 - Ba é €7.1 billiún méid na n-íocaíochtaí a bhain le fónamh ar iasachtaí a rinne an GBCN in 2015, 6% ní b'ísle ná 2014.
 - Rinneadh íocaíochtaí €427 milliún le húdarais áitiúla i dtaca le haisíocaíocht iasachtaí (lena n-áirítear ús) ón nGníomhaireacht Airgeadais do Thithe, le haghaidh tionscadail stairiúla soláthair agus/nó cóireála uisce de chuid na n-údarás áitiúil.
 - Íocadh €4.5 milliún ón bPríomhchiste faoin Acht um Fhorais Chreidmheasa (Tacaíocht Airgeadais) 2008, mar thoradh ar fhoirceannadh na Corparáide Éireannai um Réiteach Banc. Ba é €1.1 billiún an méid iomlán a íocadh idir 2013 agus 2015 i ndáil lena fhoirceannadh.

Rinneadh ionstraim fiachais in-chomhshóite €54 mhilliún a d'eisigh Uisce Éireann in 2014 agus a bhí i seilbh an Aire Airgeadais a chomhshó ina hinfeistíocht chothromais in Uisce Éireann i Meán Fómhair 2015. Ina theannta sin, eisíodh iasacht caipitil oibre de €96 mhilliún chuig Uisce Éireann i Nollaig 2015.

¹ Léirítear leis an íocaíocht fáltais ó fhuascailt pháirteach scaireanna tosaíochta AIB mar aon le díbhinn fhabhráithe, glan ar an gcostas a bhaineann le nóta gealltanais EBS atá gan íoc a fhuascailt.

Aistriú Cánach Maoine Áitiúla

- 1.9** Is iad na Coimisinéirí Ioncaim a bhailíonn Cáin Mhaoine Áitiúil (CMÁ) agus a íocann leis an Státchiste é mar chuid de na fáiltais ar ioncam cánach. Ó 2014, tá de cheangal ar an Aire Airgeadais suim a íoc atá coibhéiseach leis an CMÁ arna híoc mar sin, lena n-áirítear aon ús arna íoc ag cáiníocóirí i rith na bliana, ón bPríomhchiste chuig an gCiste Rialtais Áitiúil. As an €469 milliún d'fháltais CMÁ a íocadh leis an Státchiste in 2015, íocadh €461 mhilliún leis an gCiste Rialtais Áitiúil in 2015. Íocadh an fuílleach in Eanáir 2016.

An Sásra Cobhsaíochta Eorpach

- 1.10** Tá caipiteal íoctha €80.5 billiún ceadaithe ag an Sásra Cobhsaíochta Eorpach, agus b'éigean d'Éirinn ranníocaíocht chothrom le €1.274 billiún de sin a íoc.¹ D'íoc Éire a ranníocaíocht ar fad ina cúig thráthchuid idir Deireadh Fómhair 2012 agus Aibreán 2014.
- 1.11** Tá bannaí rialtais ón nGréig ag an mBanc Ceannais mar chuid dá chlár Margaí Urrús. Faoi Acht an Bhainc Ceannais, 2014, ceanglaítear ar Éirinn suim atá coibhéiseach leis an ioncam arna thuilleamh ag an mBanc Ceannais ar an bpunann sin a íoc isteach i gcuntas atá oscailte ag an Sásra Cobhsaíochta Eorpach. Íocfar na cistí leis an nGréig mar chabhair airgeadais. Nuair a tháinig deireadh leis an gclár cabhrach airgeadais don Ghréig an 30 Meitheamh 2015, rinne ballstát limistéar an euro aistriú ioncam 2015 ó phunanna faoin gClár Margaí Urrús chuig an gcuntas a d'oscail an Sásra Cobhsaíochta Eorpach a chur ar fionraí.

1 Dhá leibhéal atá i struchtúr caipitil an tSásra Cobhsaíochta Eorpaigh. Cuimsítear leis caipiteal €80.5 billiún a íoctar isteach agus €624 billiún eile i gcaipiteal inghlaoite tiomanta.

Iasachtaí an Státchiste

- 1.12** Féachtar ar iasachtaí an Státchiste i gCaibidil 2, Fiachas an Rialtais.

Airgead tirim agus sócmhainní airgeadais

- 1.13** Mar thoradh ar an easnamh de €64 mhilliún in 2015 agus na glan-aisíocaíochtaí fiachais de €1.14 billiún sa bhliain, tháinig laghdú díreach os cionn €1.2 billiún nó 8% ar an airgead tirim agus ar shócmhainní airgeadais eile ar deireadh 2015 (féach Fíor 1.4).
- 1.14** Ba é €8 mbilliún an t-iarmhéid i gcuntas an Státhchiste sa Bhanc Ceannais ag deireadh 2015, méadú €3.9 billiún ar an iarmhéid ag deireadh 2014. Tháinig laghdú €3.8 billiún ar iarmhéid taiscí an Státhchiste i mbainc thráchtála (lena n-áirítear taiscí comhthaobhaithe agus comhaontuithe athcheannaigh trí pháirtí) i rith na bliana, agus tháinig laghdú €1.3 billiún ar luach na sócmhainní airgeadais eile.¹

Fíor 1.4 Gluaiseachtaí in airgead tirim agus iarmhéideanna sócmhainní airgeadais an Státhchiste, 2011 go 2015

Gluaiseacht sa bhliain	2011 €m	2012 €m	2013 €m	2014 €m	2015 €m
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	16,164	17,692	23,850	23,601	14,759
Glaniasachtaí/(aisíocaíocht) an Státhchiste sa bhliain ^a	27,046	21,050	11,254	(653)	(1,141)
Státhchiste (easnamh)	(25,518)	(14,892)	(11,503)	(8,189)	(64)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	17,692	23,850	23,601	14,759	13,554

Comhdhéanamh an airgid thirim agus na sócmhainní airgeadais amhail an 31 Nollaig	2011 €m	2012 €m	2013 €m	2014 €m	2015 €m
Cuntas Státhchiste an Bhanc Ceannais	13,099	15,280	4,432	4,089	7,964
Taiscí bainc ^b	30	3,020	11,068	5,540	1,779
Billí státhchiste neamh-Éireannacha	—	1,045	3,041	1,474	1,184
Iasachtaí leis an nGníomhaireacht Airgeadais do Thithe	3,848	3,982	3,704	3,145	2,424
Cistiúchán comhthaobhach	715	523	1,356	511	203
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	17,692	23,850	23,601	14,759	13,554

Foinse: Cuntais Airgeadais 2011 go 2015

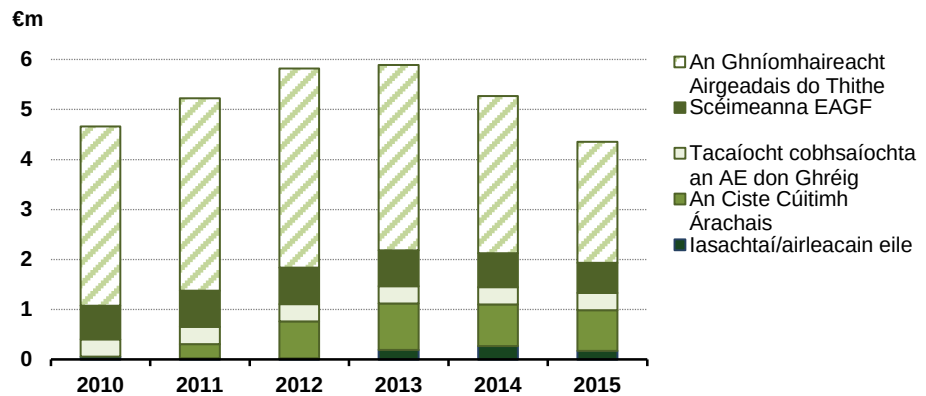
- Nótaí:
- a Ní chuimsítear faoi 2012 agus 2013 bannaí Rialtais dar luach €3.5 billiún a eisíodh chun costas na hÍocaíochta nóta gealltanais de €3.06 billiún leis an gCorparáid Éireannach um Réiteach Banc a sheasamh, agus bannaí ráta chomhlúthaigh díreach os cionn €25 bhilliún a eisíodh in ionad nótaí gealltanais na Corparáide Éireannai um Réiteach Banc.
 - b Cuimsítear leis taiscí comhthaobhaithe agus comhaontuithe athcheannaigh trí pháirtí.

1 Féach Caibidil 2 maidir le Fiachas an Rialtais le haghaidh tuilleadh sonraí maidir le comhaontuithe athcheannaigh trí pháirtí.

Iasachtaí Státhiste agus airleacain

- 1.15** I measc na n-iasachtaí agus na n-airleacan a soláthraíodh ón bPríomhchiste agus a bhí gan íoc ag deireadh na bliana 2015, áirítear iasacht €2.4 billiún don Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe agus iasachtaí eile dar luach €1.93 billiún. Léirítear i bhFíor 1.5 na hiarmhéideanna gan íoc i gcás na mórchatagóirí iasachtaí agus airleacan ag deireadh na bliana.

Fíor 1.5 Iarmhéideanna deireadh bliana i leith iasachtaí agus airleacain ón bPríomhchiste, 2010 go 2015



Foinse: Cuntais Airgeadais 2010 go 2015

- 1.16** Cuimsítear iad seo a leanas i measc na n-iasachtaí agus na n-airleacan eile:

- An Ciste Árachais Shóisialaigh – déantar réamhíocaíochtaí leis an gCiste Árachais Shóisialaigh ar bhonn míosúil agus aisíoctar iad leis an bPríomhchiste ina dhiaidh sin. €4.4 billiún a bhí i líon iomlán na réamhíocaíochtaí in 2015, agus aisíocadh iad ar fad sa bhliain. Dá bhrí sin, ní raibh iarmhéid ar bith gan íoc ag deireadh na bliana 2015.
- Cuntas Soláthair Oifig an Phámháistir Ghinearálta – toisc nach raibh córais imréitigh bainc ar fáil an 1 Eanáir 2016, rinneadh foráil faoi Alt 3 den Acht Leithreasa, 2015, go ndéanfaí réamhíocaíochtaí ón bPríomhchiste le cuntas soláthair Oifig an Phámháistir Ghinearálta chun cuntais i mbainc thráchtála a mhaoiniú le haghaidh na dtuarastal seachtainiúil a bhí le híoc ar an dáta sin ó airgead a vótáladh. Rinneadh réamhíocaíochtaí €68 milliún i Nollaig 2015 agus aisíocadh leis an bPríomhchiste iad in Eanáir 2016.
- An Ciste Cúitimh Árachais – bhí airleacan €833 mhilliún leis an gCiste Cúitimh Árachais gan íoc ag deireadh na bliana 2014. Rinneadh airleacan eile €79 milliún leis an gCiste le linn 2015.¹ Aisíocadh €100 milliún leis an bPríomhchiste in 2015, tar éis don Aire Airgeadais a chinneadh go bhféadfadh an Ciste an méid sin a aisíoc, rud a d'fhág go raibh iarmhéid €812 mhilliún gan íoc i gcónaí.

¹ Maoinítear an Ciste trí ranníocaíochtaí dar luach 2% d'oll-luach na bpréimheanna árachais neamhshaoil scríofa arna bhfáil i leith riosca sa Stát. De réir Alt 5 den Acht Árachais, 1964, tá cead ag an Aire Airgeadais airleacain a sholáthar don Chiste i bhfoirm iasacht in-aisíochta sa chás nach leor an t-airgead atá ann chun íocaíochtaí amach as an gCiste a dhéanamh.

Iarscríbhinn A Iasachtaí agus airleacain, 2011 go 2015

	2011 €m	2012 €m	2013 €m	2014 €m	2015 €m
Iasachtaí an GBCN:					
An Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe					
Iarmhéid tosaigh	3,585	3,848	3,982	3,704	3,145
Glanghluaiseacht sa bhliain	263	134	(278)	(559)	(721)
Iarmhéid deiridh	3,848	3,982	3,704	3,145	2,424
Iasachtaí agus airleacain an Phríomhchiste:					
An Ciste Eorpach um Ráthaíocht Talmhaíochta					
Iarmhéid tosaigh	673	720	730	715	677
Aisíocaíochtaí	(673)	(720)	(730)	(715)	(677)
Iasachtaí a eisíodh	720	730	715	677	599
Iarmhéid deiridh	720	730	715	677	599
An Ciste Árachais Shóisialaigh					
Iarmhéid tosaigh	110	55	–	15	–
Aisíocaíochtaí	(254)	(355)	(285)	(4,015)	(4,365)
Airleacain	199	300	300	4,000	4,365
Iarmhéid deiridh	55	–	15	–	–
An Ciste Cúitimh Árachais					
Iarmhéid tosaigh	–	280	735	933	833
Aisíocaíochtaí	–	–	–	(100)	(100)
Iasachtaí a eisíodh	280	455	198	–	79
Iarmhéid deiridh	280	735	933	833	812
Tacaíocht cobhsaíochta an AE leis an nGréig					
Iarmhéid tosaigh	346	346	346	346	346
Aisíocaíochtaí	–	–	–	–	–
Iasachtaí a eisíodh	–	–	–	–	–
Iarmhéid deiridh	346	346	346	346	346
Uisce Éireann					
Iarmhéid tosaigh	–	–	–	–	54
Comhshóiteacht iasachtaí ina gcothromas	–	–	–	–	(54)
Iasachtaí a eisíodh	–	–	–	54	96
Iarmhéid deiridh	–	–	–	54	96
Eile^a					
Iarmhéid tosaigh	61	32 ^b	30	178	219
Aisíocaíochtaí	(59)	(2)	(83)	(157)	(206)
Iasachtaí a eisíodh	–	–	231	198	68
Iarmhéid deiridh	2	30	178	219	81

Foinse: Cuntais Airgeadais 2012 go 2015

- Nótaí:
- a Áirítear le 'Eile' Ciste na nIasachtaí Áitiúla agus réamhíocaíochtaí le cuntas soláthair Oifig an Phámháistir Ghinearálta chun íocaíochtaí tuarastail ag tús na bliana a chumasú. Athshonraíodh iarmhéideanna na bliana a d'imigh chun iasacht €12.5 milliún ón Státchiste le CIÉ a bhí fágtha ar lár roimhe sin a chuimsiú.
 - b Athshonraíodh an t-iarmhéid tosaigh a bhain le Ciste na nIasachtaí Áitiúla do 2012 de bharr dhíscáioleadh Ulysses plc, an fheithicil urrúsaithe i ndáil le hiasachtaí áitiúla.